

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 1200 Lei Parohiile cl. II. . . . . 1.000 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 800 Lei Pentru particulari . . . . . 700 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concurs de prot. 3000 Lei. Parohii de cl. I 1500, de cl. II 1000, de cl. III 600 Lei Celelalte publicații 1 cm. □ 5 Lei</p>
---	--	---

Armata noastră în slujba operelor sociale și creștine

Trecând, zilele acestea, prin satele noastre cărășene, am văzut fapte care ne-au reținut atenția și ne-au stârnit admirația.

Când s'au stabilit în aceste sate, trupele aparținătoare Centrului 3 și 5 Instr., au stârnit un val de panică și indignare.

Vin „pușcăriași”! șopteau localnicii și mai ales accia care caută orice prilej să tulbure sufletele și să slăbească forța combativă a frontului românesc intern.

Deși constituite din contingente de „osândiți” pentru diferite infracțiuni, pentru diferite abateri dela legile omenești, dela legile moralei creștine și ale societății, aceste trupe au desimțit toate șoaptele și prevestirile rele, dând prin conduita și faptele lor, o aspră apostrofă tulburătorilor de ordin și liniște românească.

În câteva zile, aceste trupe, au schimbat aspectul satelor în care au fost cantonate, prin ordine și curățenie. Ajută țăranilor la lucrul câmpului, repară șosele, șanțuri și poduri, repară case și biserici.

Pe lângă valoarea lor intrinsecă, aceste fapte au o valoare de superioară concepție educativă.

Incadrați într'o metodică disciplină militară „osândiții” au devenit ostași, purtând haina pe care o poartă cu demnitate cetățenii liberi ai țării. Sufletul acelora care au trăit, incidental sau perseverent, în fărădelege, este pus în refontă. Armata îi pregătește pentru fapte menite să ștergă rușinea trecutului lor și să-i redea reabilitați societății.

Pe lângă disciplina și instrucția militară acești „osândiți” sunt zilnic puși în slujba unor opere sociale și creștinești.

Refacerea morală a acestor suflete, este

astfel mai sigură. Prin astfel de opere se reintegrează în armonia vieții sociale, sufletul acelora care au trăit, poate, numai în conflict cu semenii lor.

Nu-și vor da seama, oare, acești oameni, asupra cărora apasă greu oprobiul semenilor, care este dreptul și rostul fiecăruia dintre noi în societate?

Se poate să nu simtă, când zilnic sunt antrenati în fapte de asistență socială, o tresărare de omenic, de bun simț?

Acolo unde n'a fost decât gând ucigaș și hrăpăreț, mijeste dragostea de aproapele. Acolo unde n'a fost decât paragină și ruină sufletească, înmugurește entuziasmul.. Din ruinile unei vieți ticăloșite, odrăsește conștiința demnității omenești.

Condamnați la inactivitate, la izolare totală de semeni, ar rămâne, poate mulți din acești oameni, sub poajghita netrebniceii, în apatie și totală indiferență, față de lumea care trăiește în atară de zidurile pușcăriei...

Perseverența în fapte bune, chiar dacă este dirijată și impusă, influențează irezistibil chiar și sufletul celui mai ticăloșit om.

Conducătorii acestor centre de reabilitare (dintre care reținem câteva nume: Col. Ion Albescu, Col. Kriener, Lt. Col. Gh. Nițulescu, Lt. Col. Dumitrescu, etc.) dau cea mai mare atenție educației religioase, angajând practic, sufletul acestor oameni, în grija pentru repararea și înzestrarea bisericilor noastre.

Armata noastră care a zidit și a refăcut biserici pe pamânt străin, nu-și uită datoria nici față de bisericile de acasă.

Reținem aceste fapte de perspectivă creștină în viitorul nostru, căci bisericile noastre, frumoase și bine înzestrate, nu sunt altceva, decât realizarea artistică a unui sentiment interior de aderență la idealul permanent de desăvârșire omenească: Iisus Hristos.

Pr. Dr. Marcu Bănescu

Lângă Crucea Domnului

Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia Crucea și să-mi urmeze (Luca 9, 23).

În vraștea vremurilor de azi simțim mai multă nevoie ca oricând să pășim pe urmele Mântuitorului Nostru Iisus Hristos.

Busola vieții noastre sufletești este sfânta Cruce.

Crucea a schimbat axa lumii și ne pune la îndemână o bogată provizie de energie morală.

Unde trăiește Iisus se stinge vanitatea.

Unde cârmuește Iisus moare egoismul.

Unde se înalță Iisus, se prăbușește eul cu toate capriciile și gusturile lui efeme.

Egoismul însemnează moartea și de aceea se cuvine să lărgim sfera gândurilor și afecțiunilor noastre.

Iubirea creează; ura distruge.

Iubirea câștigă; ura pierde.

Iubirea zidește; ura dărâmă.

Mântuitorul revarsă în lume numai iubire și risipește ura sub teluritele ei înfățișeri.

Semnul de iubire și de jertfă al lui Iisus este sfânta Cruce depe Golgota.

Tăcerea religioasă pe care o gustăm numai la poalele Crucii valorează cât cel mai elocvent dintre discursurile omenești.

Lângă Crucea lui Iisus, unde totul ne vorbește, omul nu trebuie decât să tacă.

Ecoul cuvintelor rostite de Pilat răsună sguduitor în ființa noastră: „Nevinovat sunt de sângele dreptului acestuia“, pentru ca deodată să se desgroape în amintirea noastră blestemul înfiorător al cerbicosului popor israelit: „Sângele lui asupra noastră și asupra copiilor noștri“. Matei 27, 24-25.

Cu cât mai vie e credința noastră lângă sfânta Cruce, cu atât mai mare trebuie să fie și durerea noastră.

Crucea e cartea pururea deschisă sub ochii noștri, ca să cetim în ea ca într-o oglindă datoriile noastre.

Ea e drapelul, care mobilizează toate puterile, pornindu-ne în marș de jertfă pe urmele lui Iisus cu dor de mântuire.

Crucea este lemnul morții, dacă o privim din punct de vedere al chinurilor îndurate de Mântuitorul. Ea este în aceeași măsură lemnul vieții, dacă o privim din punct de vedere al mântuirii ce ne-a pregătit.

Crucea este un grandios monument de iubire: a muri este cea mai strălucită dovadă a iubirii.

„Fiul omului trebuia să pătimizească mult și să fie urgisit de bătrâni, de mai marii preoților și de cărturari și să fie omorât, iar după trei zile să învieze“. (Marcu 8, 31,

Iubirea se plătește cu iubire și jertfa naște jertfă — ceace l-a determinat pe Sfântul apostol Pavel să promoveze un curent de participare largă la suferințele Domnului: „Acum mă bucur de suferințele mele pentru voi și împlinesc în trupul meu lipsurile suferințelor lui Hristos pentru trupul Lui, care este biserica“ Coloseni 1, 24.

Trei sunt momentele principale în drumul Crucii și al jertfelor.

Primul moment constă în „Iepădare de sine“.

Lepădarea nu e completă decât dacă se întinde asupra a tot și asupra ta însuși.

Lepădarea constă în desfacere totală de toate plăcerile, privilegiile și beneficiile terestre.

Al doilea moment este luarea Crucii. Fiecare trebuie să-și poarte Crucea.

Crucea este semnul deosebitor între buni și răi, între drepti și nedrepti. Ea va nimba judecata supremă în fața scaunului căreia ne vom înfățișa cu stigmatele suferințelor de pe Golgota.

Al treilea moment este mergerea pe urmele lui Iisus, care este singura nădejde și singura noastră mângâiere

Avem două genuri de viață: una terestră și prin ea însăși stricăcioasă și peritoare; iar alta nemuritoare, rostuită eternității și de o neasemănată valoare în sine.

Prima face parte din lume, unde se urzește, se desfășoară și unde-și găsește alimentația și mediul priincios; iar a doua, deși nu e din această lume, totuși nu se retrage în sferile ei superioare decât în momentul în care este exilată din mizeriile de aici.

O sete nepotolită ne dogorește ființa să câștigăm lumea de aici. Cuvântul Domnului ne zgudue și ne trezește: „Ce ar folosi omul de ar dobândi lumea întregă, iar sufletul său îl va pierde?“ (Matei 16, 26.)

A poseda universul este un vis frumos.

Este mirajul pe care Satana îl ațită sub ochii lui Iisus în ispitirea din pustiu. Este ambițiunea tănuită și plămădită a celor zece dintre apostoli, cari urmăreau să capete locuri de frunte în împărăția lui Hristos.

Aceasta este iluzia tuturor celor cari se lasă pradă pasiunilor ce au drept țintă orgoliul lor nesățios,

A pierde însă sufletul tocmai în clipa în care ai dobândi lumea întregă, ar fi un adevărat dezastuu. Nimic nu poate să compenseze o asemenea pierdere.

Viața eternă a oamenilor nu poate să fie răscumpărată decât prin moartea temporală a unui Dumnezeu, care părăsește slava Cerurilor și se face om, ca să-și jertfească viața Sa. El a venit în lume ca să valorifice și să plătească în numele neamului omenesc prețul *sufletului nostru*.

Dacă Mântuitorul și-a jertfit viața Sa pentru noi, se cuvine ca și noi să jertfim totul pentru El, fără ezitare și fără cumpănire.

Un indian auzind că trece împăratul prin regiunea în care locuia și el, și-a făcut repede loc prin gloata de popor și cât a ajuns sub ochii împăratului, fără să mai stea pe gânduri, i-a cerut un ajutor bănesc întrucât se luptă cu lipsuri mari.

Împăratul îl privește zâmbitor și-i zise:

— „Omule, supușii sunt datori să iasă cu daruri în calea împăraților; tu ce dar mi-ai adus?”

Incurcat bietul om își desfăce repede traista în care avea o mână de orez și-și zise întru sine: „Ce o să facă împăratul cu orezul meu?” Mie unuia îmi trebuie să impac măcar foamea copiilor. Îi voi da împăratului doar o singură boabă de orez“. Zis și făcut. Împăratul îi primește bucuros darul lui sărăcăcios și-i pune repede în traistă un dar împărătesc. Bietul om pleacă emoționat și aleargă să-și scotocească traista să vadă ce dar i-a făcut împăratul.

Iată că găsește o boabă de aur.

Atunci bietul om își zise: Păcătos ce am fost! Dacă îi dădeam împăratului mâna mea de orez, mi-ar fi dat o mână de boabe de aur!“

Întâmplarea aceasta își are tâlcul ei: Lui Dumnezeu trebuie să-I dăm tot ce avem și mai ales tot ceea ce ni se pare că avem, ca să ne împărtășim de bogățiile și comorile Lui nesfârșite. Credința noastră să fie întregă, iubirea noastră deplină și rugăciunea noastră necurmată.

Mântuitorule! „Cuvântul Tău este adevăr“ (Iov 17, 17;) „El este candela picioarelor mele“. (Ps. 119, 105). „Urâsc pe oamenii cu inimă șovăelnică; dar legea Ta îmi este plăcută“ (Ps 119, 113).

„Luminează tața Ta peste mine, robul Tău și învață-mă îndreptările Tale“ (Psalmul 119, 135)

Pr. Dr. Marin C. Ionescu

Biserica și ortografia latinistă

(Continuare din Nr. 32)

Inchidem paranteza și revenim la conferința deputaților sinodali din 1878.

Dintre aderenții etimologismului iau cuvân-

ul, sprijinind părerea Cavalerului Pușcariu, deputații *Iosif Hodoș* și *Partenie Cosma*.

Fonetismul își găsește alt cald apărător în persoana lui *Visarion Roman*, directorul „Albinei“ afirmând că „ruginitul etimologism“ e de natură să facă peste puțină cetirea corectă a lucrurilor scrise și tipărite...

Asesorul consistorial *Zaharia Boiu*, (ales, în toamna aceluiaș an, membru corespondent al Academiei Române); susține că Sinodul are să fie conservativ în chestiuni cum este ortografia limbii noastre. Primește părerea Cavalerului Pușcariu, — care a ieșit biruitoare.

Imediat după conferință, președintele deschide ședința sinodală, în decursul căreia s'a ivit și problema — *ortografiei*. Și adevărat: deputatul *Bartolomei Baiulescu*, paroh apoi și protopop al cetății Brașovului, — cunoscut și ca sprijinitor de frunte al meseriașilor, — constată anomalia ce domnește în actele bisericești oficiale cu privire la ortografie și arată că este de neapărată trebuință să se reguleze chestiunea, atât în interesul învățământului școlar, cât și al progresului în general. Deputatul, preot dela Brașov, își motivează propunerea spunând:

„Având în vedere că există o ortografie a Consistorului arhidiecezan din anul 1862, Nr. 1022, care îndatorează organele bisericești și școlare să folosească ortografia *Comisiunii române filologice ardelenne, sau așa numită cipariană**);

Având în vedere că mai multe conferințe profesionale și învățătoarești din arhidieceză au arătat constatarea că ortografia Comisiunii filologice ardelenne e prea grea pentru instruirea copiilor în școlile noastre, ba în mai multe părți s'a și adoptat și se folosește ortografia cu semne...

Având în vedere că se tipăresc cărți școlare și de religie cu ortografia cu semne și altele *cu ortografia cipariană*, care aduc o încurcătură în școală;

Având în vedere că procesul ortografiilor va dura încă o jumătate de veac(!) și mai mult, fiindcă nu se pot opri filologii a ajunge la ceea ce va fi mai bună și nu putem purta greutatea și împiedecarea instrucțiunii până atunci, îmi iau voie a așterne următoarea propunere: Sinodul, considerând că ortografia cu semne de mai ușoară pentru instrucțiune în școlile noastre, decide, până la altă dispozițiune, să se folosească ortografia la instrucțiune și în afacerile bisericești și școlare din Arhidieceză. Consistorul arhidiecezan va înștiința organele bisericești și școlare despre acest concluz.

Propunerea deputatului Baiulescu s'a transpus *comisiunii sinodale pentru propuneri*; comisi-

unea însă, poate pentru a nu atinge prea mult susceptibilitatea latinistilor, oameni meritoși în viața noastră națională, nu s'a mai pronunțat în afacere; dar „protocolul“ sinodal din 1878 s'a tipărit, pentru *ultima* oară, cu ortografia latinistă. În anul următor, 1879, fonetismul își face intrarea și în redactarea „protocoalelor“ Sinodului arhidiecezan.

Dacă latinistii au pierdut procesul în cauza ortografiei, faptul nu înseamnă că în general tendința latinistă are să fie neapărat osândită. Latinistii își reclamă, cu toată dreptatea, meritul de-a fi pus o piedică atât năvălirii slavonismelor în limba română, cât și a prea numeroaselor neologisme, îndeosebi franțuzisme, ce au năpădit — și mai năpădesc — în scrisul românesc...

În opera aceea, de mișcare culturală și de cărturărie, desfășurată pe vremuri, în obiect de limbă și ortografie, trebuie să relevăm buna *colaborare* între cler și mireni.

Faptul colaborării în armonie îl datorăm negreșit, în mare parte, inaugurării așa numitei „vieți constituționale bisericești“, introduse, la românii de dincoace de Carpați, prin Statutul șagunean.

Amintitul mitropolit, Miron Romanul, a declarat în 1879, la împlinirea primului period de zece ani din viața constituțională bisericască, spunând deputaților întruniți în Sinod:

Felicit biserica noastră națională că i-a succes a-și desvolta instituțiile ce ni le dă Statutul organic; acestea leagă împreună cler și popor, stărnesc interesare vie pentru binele comun în viața bisericască, dau îndemn la cooperare spre scopurile comune, asigură moralul, dreptatea, echitatea... Datorită acestei împrejurări, avem instituțiuni liberale frumoase, „ca nicăiri în altă biserică“, — a încheiat cuvântul arhieresc, inspirat de duhul solidarității între fiii bisericii.

*) Despre această Comisiune filologică s'a făcut amintire în „Foaia Diecezană“, Nr. 51, din 1942.

E. Hodoș

Evanghelia mărturisind pentru Biserică

— Raport despre misiunea de la Iaz —

În ziua de 30 Iulie am fost împreună cu Părintele Rădoi, Președintele Cercului cultural 5, în Comuna Iaz.

Am cercetat mai întâi, până la începerea slujbei de Vecernie, gruparea „Oastei Domnului“ din sat, alcătuită aici numai din femei. În singurul sat, unde n'am găsit nici un bărbat în

această mișcare. Dar tocmai fiindcă sunt singure fiindcă sunt foarte râvnitoare în căile Domnului, (le-am întâlnit în misiunea de la Glimboca și de la Var), și fiindcă n'a fost instalat încă oficial, preot în Iaz, am ținut împreună cu întreaga grupare ostășească din Obreja, să le cercetăm, să le întărim, să le îndrumăm, temeinic pe calea Bisericii!

Slujba Vecernei a fost săvârșită de Părintele Rădoi.

După slujbă, sf. Sa a dat cuvânt, celui ce ce scrie aceste rânduri.

Mâncând de la Evanghelia zilei (minunea înmulțirii pâinilor) am subliniat trei învățături, în chip deosebit.

1. Cele 5 pâini și 2 pești se găceau în trăistoara *unui copil*. Un copil a fost prilej de binecuvântare pentru întreg norodul. Este o mustrare pentru Banatul care se lipsește de binecuvântarea copiilor. Câți copii care nu sunt lăsați să vină pe lume — din socotințe materialiste — nu or fi având destin să fie conducători de oști, mari dascăli ai Țării, mari preoți? Și Banatul se lipsește de ei — lipsind neamul și mâhnind pe Dumnezeu peste măsură!

2. Domnul Iisus a poruncit mulțimii să fie așezată în cete. *El a binecuvântat pânișoarele și peștișorii copilului, le-a dat ucenicilor și aceștia le-au împărțit norodului!* Așa dar, aviz fraților din afară de Biserică: pâinea învățaturii o primesc noroadele *din mâna ucenicilor, deci din mâna trimișilor Bisericii Domnului, nu direct din mâna Domnului și peste capul Bisericii.*

3. Domnul Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie. Corabia mântuirii e Biserica. Afară de ea, nu este mântuire. *Silind pe ucenici, a voit să apese Domnul asupra unui adevăr nesocotit de sectanți: că Biserica este singura salvare.* Afară de ea — la închiderea ușilor — e potopul!

Adunarea de la Iaz, procesiunea de pe uliță, în cântări duhovnicești și bucuriile ce-am trăit sunt scrise pentru totdeauna în inimi.

I. Gr. Opișan

Datoriile preotului în aceste vremuri

Misiunea preotului creștin este în esența și generalitatea ei aceeași în timp și în spațiu; el trebuie să fie un „Alter Christos“. Sf. Ap. Pavel ne spune că: „Iisus Christos — ieri și azi și'n veți — este același“ (Ebr- 13, 8) Urmează deci că și preoția creștină este aceeași până la glorioasa parusie a Domnului. Deasemenea, s'a mai spus că după cum episcopul trebuie să fie un arhanghel

preotul trebuie să fie un înger. Și din această asemănare rezultă că funcțiunea preoției creștine este aceeași, după cum și chemarea îngerilor este mereu aceeași. Dar dacă toate acestea sunt juste, nu mai puțin este adevărat, întrucât preotul creștin este chemat să-și exercite funcțiunea sa în cadrul unor condițiuni cari variază după timp și spațiu, se înțelege că activitatea lui nu poate rămânea neinfluențată și indiferentă față de ceea ce se desfășoară în jurul lui. Viața omenească oferă uneori condițiuni optime, alteori ridică mari dificultăți împlinirii cu vrednicie a misiunii preoțești. Oricum, evenimentele istorice, favorabile sau nefavorabile lucrării preotului, impun îndatoriri sporite și mai accentuate în anumite laturi ale activității sale pastorale. Tocmai aici stă marea artă a păstoririi sufletelor, de a ști să armonizeze activitatea cu condițiile de viață istorică ale credincioșilor, în așa fel, încât munca preotului să fie o adevărată binecuvântare. De aceea, Sf. Ioan Gură de Aur a spus cu atâta dreptate că „preoția este o sarcină grea chiar și pentru umerii îngerilor. Cum nu va fi ea greu pentru noi?”

Este locul să ne punem o primă întrebare cu toată conștiința răspunderii pe care o avem în fața lui Dumnezeu și a oamenilor: Vremurile aceste grele de războiu în care ne găsim, sunt ele favorabile idealului pe care noi suntem chemați să-l trăim și să-l propovăduim? Altfel zis: stările aceste de războiu, ne oferă condiții prielnice activității noastre preoțești sau nu? Înțeleptul Solomon, într-o pagină de scânteitoare frumusețe și adevăr, printr-o serie de antiteze, arată că orice lucru își are clipă lui prielnică și este vreme pentru toate îndeletnicirile de sub cer. Astfel ne spune el că: „vreme este să te naști și vreme este să mori; vreme este să sădești și vreme să smulgi ceea ce ai sădit; vreme este să ucizi și vreme este să tămăduiești; vreme este să dăruiești și vreme este să zidești; vreme este să plângi și vreme este să râzi, vreme este să jelești și vreme să dănuiești.. vreme este să agonisești și vreme este să prăpădești... vreme este să rupi și vreme să coși: vreme este să taci și vreme să grăiești; vreme este să iubești și vreme să urăști. Este vreme de războiu și vreme de pace este.” (Ecles III, 1-9)

Vremea în care ne găsim noi este o vreme de războiu, când ce s'a sădit se smulge, ce s'a zidit se dărâmă, când ce s'a agonisit se prăpădește când se plânge și se jelește și se urăște. Și în mijlocul acestora, mai este oare vreme și pentru lucrarea noastră. Mai este loc și pentru Hristos? Când toți dărâmă, noi suntem chemați să zidim, să iubim și să propovăduim. Da! Din punct de vedere creștin, vremurile grele prin care trecem,

cu toate prăbușirile și suferințele, ne oferă condiții psihologice prielnice propovăduirii adevărilor de viață creștină, fiindcă tocmai acestea pun în relief și mai mult superioritatea adevărilor creștine. Odată cu prăbușirile materiale pe care le pricinuieste războiul, în sufletul omenirii se clatină și credința în mitul progresului omului, în afară de Dumnezeu și de poruncile lui. Azi omenirea experimentează din nou adevărul, că nu este posibil cu adevărat, progres în afară de sprijinul concepției creștine despre lume și viață. De ceea ce este în stare omul singur, să înfăptuiască cu orgolioasa sa rațiune, ne convingem din înapămintătoarea tragedie în care ne găsim. Se împlinesc din nou cuvintele Mântuitorului care a zis: „Fără de Mine nu puteți face nimic,” și „Că cine va voi să-și scape sufletul, pierde-l va pe el, iar cine își va pierde sufletul pentru Mine, îl va afla.” (Mt. XVI, 25) Fără de Dumnezeu nu putem câștiga pacea adevărată și fără El, nu putem îndulci nici durerile războiului în care ne găsim. Pentru aceasta, adevărurile propovăduite de noi, sunt azi mai înțelese, mai apreciate, sufletul lumii este mai dispus ca oricând să le primească. Cei cari n'au venit la Mântuitorul din iubire, vin azi din cauza suferinței. Altădată Mântuitorul căuta și aștepta pe om; acum omul îl caută și-l dorește. Suferința este o cale binecuvântată care apropie pe om de Dumnezeu. De aceea, datoria noastră este, să ne apropiem cu înțelegere și să mijlocim și să grăbim această apropiere dintre oameni și Dumnezeu. Lozinca noastră, pe care s'o vestim lumii, este aceasta: „Înapoi la Dumnezeu, înapoi la Hristos, înapoi la Evanghelia mântuitoare!... Aceasta este lozinca pe care noi o opunem lozincii lui Rousseau, care îndemna omenirea să se întoarcă înapoi la natură și lumea a ascultat mai mult pe Rousseau și de aici marile dezastre, căci omul dela natură nu este bun, ci este rău. Războiul nu este altceva decât un apel ce se face la această natură rea din om. Așa dar, vremea noastră oferă condiții favorabile propovăduirii adevărilor creștine. De aceea suntem datori să ne potențăm entuziasmul slujirii noastre preoțești, folosind la maximum predispoziția această spirituală, a omului de azi față de cele religioase.

Această primă îndatorire a noastră, ne-o putem împlini numai atunci dacă preotul înțelege să rămână mai presus de toate și în primul rând, preot, un slujitor al lui Dumnezeu, un rugător pentru oameni. Așa ne vrea Dumnezeu și așa vor oamenii mai ales azi. Desigur că misiunea pastorală a preotului îl obligă la o activitate multiplă, pe teren social, cultural, economic, etc... dar toate aceste variate îndatoriri

nu trebuie să covârșească sau să arunce pe un plan secund chemarea sa esențială și primordială care este aceea de liturgie, de slujitor al lui Dumnezeu. Noi suntem datori să fim bine fixați asupra poziției pastorale exacte pe care preotul ortodox trebuie să o păstreze între așa numitul activism și ritualism. Toate acțiunile pastorale, sociale, culturale ale preotului, trebuie să fie subordonate și dependente față de oficiul său de *organ sfinților*.

„Aici stă deosebirea între un păstor ortodox și între un pastor protestant.“¹⁾ De aceea, suntem datori să păstrăm integral și nefalsificat caracterul preoției creștine. Să nu fim nepăsători față de dorul ce este întru noi, cum ne îndeamnă Sf. Ap. Pavel. Așa fiind, se înțelege că; cea dintâi datorie a preotului de totdeauna, dar mai ales de azi, este ca el să fie mereu la biserică seara și dimineața, nu numai în dumineci și sărbători ci și în zile de lucru. „*Baza de operațiuni*“ a preotului este biserică; acolo să se roage și să-și strângă credincioșii... Biserica să fie deschisă dacă se poate în permanentă. Dacă templul lui Ianus era deschis pe tot timpul războiului -- semn că și păgânii frecventau mai des în astfel de împrejurări templul -- cu atât mai mult se impune aceasta pentru bisericile creștine. Marele dascăl N. Iorga a spus cândva aceste cuvinte: „Când chemi pe cineva la lucru să fi cu sapa în mână“ Așa și noi preoții, în vremurile acestea, când chemăm mereu lumea la rugăciune, să fim noi înșine mai întâiu și cât mai des la rugăciune:

1) Gr. P. Vintilescu: Preotul în fața chemării sale de păstor al sufletelor. pag. 287.

--- Urmează ---

Pr. A. Radu

Ș T I R I

Vizitațiuni canonice: Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Veniamin, în grija mare ce o poartă, în aceste vremuri grele, tuturor problemelor de ordin bisericesc, social și cultural, a continuat vizitațiunile inopinate în parohii, pentru a se convinge la fața locului, de felul cum preoțimea parohială își îndeplinește datoria și pentru a lua contact direct cu parohienii, cunoscându-le doleanțele și nevoile.

Astfel a vizitat în ziua de Luni 7 Aug. a. c. parohiile Petroșnița Buceșnița, Slatina-mică, Buchin, iar în ziua de 8 Aug. a. c. parohiile Tincova, Jdioara, Criciova, Cireșul și Măguri.

Serbarea Consiliului de Patronaj la Ferdinand. Duminică 30 Iulie c. Consiliul de Patronaj al Operilor Sociale, Comitetul local Ferdinand, condus de Dnii: *Eugen Paceria, președinte; Pr. Ioan Racoveanu, secretar și Mihai Munteanu casier*, a organizat o serbare în folosul cantinei școlare și a refugiaților.

La orele 9 a. m. s'a oficiat sfânta Liturghie la care a participat muncitorimea și intelectualii din loc, răspunsurile fiind date de Corul Căminului Cultural, condus de *DI. Coriolan Cadia*.

După masă la orele 5, în sala festivă a restaurantului Buschbacher s'a desfășurat programul distractiv.

La reușita acestei serbări au contribuit cu munca și aranjamentul, Doamnele: Ecaterina Eug. Pucerea, Carmen Constantiniu, Aurelia Munteanu, Elena Pr. Racoveanu, Inv. Maria Ștefani, Florica Iacob și D-șoarele Inv. Mihaela Vărășteanu și Elena Stanciu.

CertIFICATELE DE SĂNĂTATE, care se cer de Oficiile stării civile la încheierea căsătoriilor, se eliberează, conform dispozițiilor Ministerului Sănătății, în mod gratuit de către medicii de circumscripție și spitalele care aparțin Ministerului.

Pentru locuitorii dela sate se cere numai certificatul de sănătate, iar pentru cei dela orașe și buletinul de analiză a sângelui, care se eliberează gratuit de laboratoarele oficiale.

Cuc. preoți vor aduce acestea la cunoștința celor interesați.

Misiuni religioase, organizează eparhia Aradului, la sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog și la Schitul Sf. Gheorghe dela Feredeș, cu prilejul sărbătorilor Schimbarea la față (6 August), Adormirea Maicii Domnului (15 August) și Înălțarea Sf. Cruci (14 Septembrie).

Se vor înălța „rugăciuni pentru pacea cea dreaptă peste Tară și sălășuirea dragostei creștinești între popoare“.

Corul Societății Române, de Cântări și Muzică din Caransebeș, vechea societate corală din orașul nostru, prezentă la orice acțiune patriotică și religioasă, a vizitat n 18 și 25 Iunie, în 2 și 23 Iulie, spitalele de răniți din Caransebeș, dând răspunsurile la serviciile divine, sub conducerea renumitului dirijor *DI Cpt. I. Manole*, oficiale la aceste spitale.

Pentru aceste frumoase osteneți, corul acesta a primit act de mulțumire din partea Garnizoanei Caransebeș.

A. C. T. R. (Asociația Culturală a Tineretului Român) recent constituită în orașul nostru, a organizat o șezătoare culturală, Duminică în 6 August, sub înalțul patronaj al P. S. S. Episcopului nostru Veniamin,

Ați pregătit în casă rezerve de apă și hrană rece pentru două trei zile? Procedând astfel înlesniți opera de ajutorare a auto-rietăților, care în caz de bombardament nu vor putea da concursul imediat.

O bombă neexplodată este o moarte la pândă. Ocoliți-o!

Intr'un program de coruri executate de corul Soc. Române de Cântări și Muzică din Caransebeș, recitări de dansuri naționale, a vorbit Dl. General C. Popescu Corbu, prefectul Județului Severin, explicând organizarea, funcționarea și scopul acestei asociații. A conferențiat apoi Păr. C. Târziu din Lugoj despre „Drepturile României asupra Ardealului și Banatului“.

A participat un numeros public.

Cercul religios. Curtea din protopopiatul Făgetului s'a întrunit Duminică în 30 Iulie a. c. în parohia Poeni. Au participat preoții: Petru Iana-Curtea, președintele cerc. I. Șerban-Breazova, I. Mihalevschi-Coșteiul de sus, Prodan Socaciu Homojdia, I. Modran Luncani, I. Anghel Fărășești, P. Daschievici-Petroasa și Romulus Șandru din Poeni. Sf. Liturghie a fost săvârșită în sobor, răspunsurile fiind date de corul taberei P. P. Au predicat Pr. I. Șerban și Pr. P. Iana.

În cadrul ședinței publice, a conferențiat Pr. Savu Chirița-Tomești.

Tuturora le-a mulțumit, în numele enoriașilor, Pr. R. Șandru din Poeni.

Cerc pastoral. Cu ocazia hramului Sf. Biserici din comuna Coronini 30 Iulie a. c., preoții din Clisura Dunării s'au întrunit în cerc religios pentru intensificarea vieții religioase și naționale în cel mai frumos, dar sărac, colț al Eparhiei

Pe lângă preoții cercului: Arsenie Golumba senior adm. parohiei Sichevița, Constantin Popescu adm. parohiei Moldova Veche, Arsenie Golumba junior paroh în Berzasca, Rusalîn Simeria, Navcratie Ghindea administratorul parohiei Coronini și Macu Cuzmanovici paroh în Moldova Nouă, au fost prezenți: protopopul tractual Ioan Oravițan cu preoții refugiați: Sergiu Groapă și Dumitru Niculescu, a căror instalare sărbătorească a avut loc în cadrul cercului, la Sf. Liturghie, în parohiile vacante: Gornea și Susca.

La Sf. Liturghie celebrată în sobor a predicat păr. protopop I. Oravițan o mișcătoare predică, presărată cu exemple vii din viața practică, cu povețe și îndemnuri adresate preoților refugiați de a-și continua activitatea în rândurile credincioșilor încredințați spre păstorie.

Răspunde cu lacrimi în ochi pr. S. Groapă, lăsând să se întrevadă durerea că a fost silit ca să-și părăsească turma de pe plaiurile Basarabiei, dar încrezători în vitejia soldatului român și atotbunătatea și puterea divină, încurând speră că se va vedea iarăși în rândurile păstorilor săi.

După Sf. Liturghie se săvârșește un parastas pentru eroii satului,

După terminarea Sf. Liturghii are loc ședința intimă în care preoții cercului aleg de președinte pe Păr. Arsenie Golumba senior.

După vecernie, la ședința publică vorbește pr. Macu Cuzmanovici din Moldova Nouă, despre „Biserica în slujba Neamului“.

POȘTA REDACȚIEI

D-lui M. O. din L. Vă mulțumim pentru aprecierile pe care le faceți, în partea introductivă a scrisorii Dv. Cu toată părerea de rău însă scrisoarea n'o putem publica în foaia noastră. Publicarea ei nu v'ar aduce, personal, niciun serviciu, iar foi noastre i-ar pricinui numai prejudicii morale. Evităm polemicile inutile și atitudinile provocatoare, tocmai pentru a menține foaia „în nota de onestitate“ pe care, după cum ne mărturisiti, i-o cunoașteți de câțiva ani.

PARTEA OFICIALĂ

COMUNICAT

Nr. 4242 Bm. 1944-

Sf. Episcopie a Aradului, cu adresa No 3038/1944 din 13 Iulie 1944, ne face cunoscut că individul Titus Sirca originar din Mănerău, Jud. Arad, vagabondează prin țară, dându-se când „diacon“, când „preot“.

Susnumitul a fost „frate“ în sf. Mănăstire Bodrog însă n'a primit hirotonirea, fiind dat afară din mănăstire, pentru purtare nedemnă și necorespunzătoare vieții mănăstirești.

Deci individul Titus Sirca, neavând dreptul a purta uniforma preotească și a se prezenta ca atare, să fie denunțat Siguranței, îndată ce va fi observat în parohiile din cuprinsul eparhiei noastre.

Cele de mai sus se comunică Prea Cuc. Protopopi, și Cuc. Preoți spre știre și conformare.

Caransebeș, la 25 Iulie 1944.

Consiliul eparhial

„P A R V O V A N A“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA S. P. A. Pârvova, în lichidare.

Inreg. în Reg. Bancar Nr. 16—1935.

Bilanț brut semestrial la 30 Iunie 1944.

Activ: Cassa: numerar efectiv 13.801, Disponibil la bănci, în țară 355.237. Portofoliu de titluri: acțiuni în portofoliu V. N. 59.000 v. r. 28.300. — Plasamentul fondului de rezervă: Efecte publ. în portofoliu v, r. 17.950. — Creanțe în conversiune conf. legii din 7- IV-1934, cota rămasă 619.603. — Mobilier 1. — Cheltueli de administrație: diverse 29.290. — impozite 601. Totalul activului Lei 1.084.783.

Pasiv: Capital social 605.000. — Fond de rezervă statutar 165.000: — Fond pentru ce ane dubioase 108.120. — Alte Fonduri 100.000' — Fond dif. la efecte 28.399. — Conturi transitorii creditoare 44.759. — Dobânzi incasate 8.627. — Venitul portofoliului de titluri 1.650. — Beneficii diverse 3.328. — Totalul Pasivului Lei 1.064.783.

Pârvova la 30 Iunie 1944.

Lichidatoarea: „Banca Poporală“ s. a. Caransebeș
ss. Tătaru ss. Călfim

Grefa Tribunalului Caransebeș.

Dosar Nr. F. soc. 98.

Prezentul bilanț vizează de noi pentru publicare. Caransebeș, la 28 Iulie 1944.

Prim președinte, ss. D. Grecu Asesor, ss. P. Popovici
Grefier, ss. I. Șuta

„BANCA POPORALĂ” institut de credit și economii s. p. a. Caransebeș

Inscrisă în Registrul Bancar sub Nr. 13 din 1934

ACTIV		Bilanț semestrial încheiat la 30 Iunie 1944		PASIV	
Cassa:				Capital social	10,000.000
a) Numerar efectiv	2,585.102			Fond de rezervă statutar	560.000
b) Disponibil la B. N. R.	377.459	2,962.561		„ p. creanțe dubioase	401.350
Disponibil la bănci, în țară		600		„ filantropic	33.256
Portofoliul de titluri, românești:				„ diferență de curs nereali- zate la portof. de titluri	83.345
cu venit fix, V. M. 1,505.700, în portof. V. R. 54.000, gajate V. R. 386.300	440.300			Fond de pensii și ajutoare al funcționarilor	1,438.000
cu venit variabil, acții cot. la bursă V. N. 131000, în por- tof. V. R. 36885, gajate V. R. 280750	317.635			Depuneri spre fructificare, noui, din țară, cu livrete de economii nominative dar plă- tibile la purtător, pe termen	4,111.486
cu venit variabil necot. la bur- să V. N. 696400, în portof. V. R. 386895, gajate V. R. 179215	566.100	1,324.035		Creditori, din țară, noi, pe termen	1,682.442
Plasamentul fondului de rezervă:				Angajamente de reescont. în țară:	
Efecte publ. gar. de Stat V. N. 424500, în portof., V. R.		201.545		La B. N. R., efecte scont.	4,795.500
Portofoliu discount plătit în țară	12,750.687			In conversiune, la bănci (cota rămasă)	51.874
a) în portofoliu	4,795.500	17,546.187		Efecte de plată, în țară pe termen	8,950.000
b) Reescontate				Dividende neridicate	236.430
din cari în suferință Lei 280000				Conturi diverse creditoare	416.934
Debitori, din țară		285.109		Dobânzi încasate	1,576.955
Creanțe în conversiune conf. legii din 7 Apr. 1934 (cota rămasă)				Comisioane încasate	457.292
a) în portofoliu	7,463.182			Venitul portofoliului de titluri	76.156
b) Reescontate la bănci	51.874	7,515.056		„ imobilelor	145.710
Imobile:					2,256.113
a) Pentru uzul propriu	1,930.000				
b) „ vânzare	703.200	2,633.200			
Mobilier		2			
Efectele Fondului de Penzie		1,438.000			
Cheltuieli de administrație:					
a) Salarii și indemnizații	631.200				
b) Diverse	165.847				
Impozite și taxe	177.413				
Dobânzi plătite	135.975	1,110.435			
		35,016.730			35,016.730

DEBIT		Conturi de ordine		CREDIT	
Cauțiuni statutare		400.000		Deponenți de cauțiuni statutare	400.000
Ipoteci și garanții diverse, în portofoliu		16,100.559		„ de ipoteci și garanții diverse	16,100.559
Depozite de titluri și alte valori în păstrare		106.685		„ „ titluri și alte valori în păstrare	106.685
Ipoteci date de bancă		8,950.000		Creditori garanțați cu ipoteci date de bancă	8,950.000
		25,557.244			25,557.244

s.s. Isidor Tătariu
director general-expert contabil
Tribunalul Caransebeș, Dosar Nr. F, Soc. 96. Prezentul bilanț se vizează de noi pentru publicare.
Caransebeș, la 28 Iulie 1944.

Caransebeș, la 30 Iunie 1944
Consiliul de administrație
Primpreședinte, s.s. D. Grecu

Pentru contabilitate
s.s. Constantin Cățiun
director-expert contabil
Grefier, s.s. I. Șuta